

En kommunal kulturskola för framtiden

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen dels godkänner vad regeringen föreslår om nationellt mål för statliga insatser för den kommunala kulturskolan, dels avslår samtliga motionsyrkanden.

Motionsyrkandena rör avslag på propositionen, utbildning av ledare för kulturskolan, statens bidrag till kulturskolorna, nationellt kulturskolecentrum, samarbeten samt ansvarsfördelning mellan kulturskolan och den obligatoriska skolan.

I betänkandet finns åtta reservationer (M, SD, C, V, KD).

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:164 En kommunal kulturskola för framtiden – en strategi för de statliga insatserna.

Nio yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Bakgrund	6
Propositionen	8
Nationellt mål för statliga insatser till stöd för den kommunala kulturskolan	8
En sammanhållen struktur för statens insatser för den kommunala kulturskolan	12
Bidrag och utveckling	14
Övriga frågor	16
Nationellt kulturskolecentrum och Kulturskolerådet	16
Samarbete med övriga aktörer	18
Ansvarsfördelning mellan kulturskolan och den obligatoriska skolan	19
Reservationer	20
1. Nationellt mål, punkt 1 (M, SD, C, KD).....	20
2. Statens insatser för att nå det nationella målet för den kommunala kulturskolan, punkt 2 (M, C, KD).....	20
3. En sammanhållen struktur för statens insatser för den kommunala kulturskolan, punkt 3 (V).....	21
4. Bidrag och utveckling, punkt 4 (SD).....	21
5. Nationellt kulturskolecentrum och Kulturskolerådet, punkt 5 (M, C, KD).....	22
6. Nationellt kulturskolecentrum och Kulturskolerådet, punkt 5 (SD)	23
7. Samarbete med övriga aktörer, punkt 6 (M, C, KD).....	24
8. Ansvarsfördelning mellan kulturskolan och den obligatoriska skolan, punkt 7 (SD).....	24
Särskilda yttranden	26
1. Nationellt mål, punkt 1 (M, C, KD).....	26
2. Nationellt mål, punkt 1 (SD)	26
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	27
Propositionen	27
Följdmotionerna	27

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Nationellt mål

Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om nationellt mål för statliga insatser till stöd för den kommunala kulturskolan.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:164 och avslår motionerna

2017/18:4080 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 1 och

2017/18:4120 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, KD) yrkande 1.

Reservation 1 (M, SD, C, KD)

2. Statens insatser för att nå det nationella målet för den kommunala kulturskolan

Riksdagen avslår motion

2017/18:4120 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, KD) yrkande 2.

Reservation 2 (M, C, KD)

3. En sammanhållen struktur för statens insatser för den kommunala kulturskolan

Riksdagen avslår motion

2017/18:4081 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V).

Reservation 3 (V)

4. Bidrag och utveckling

Riksdagen avslår motion

2017/18:4080 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 3.

Reservation 4 (SD)

5. Nationellt kulturskolecentrum och Kulturskolerådet

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:4080 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 2 och

2017/18:4120 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, KD) yrkande 3.

Reservation 5 (M, C, KD)

Reservation 6 (SD)

6. Samarbete med övriga aktörer

Riksdagen avslår motion

2017/18:4120 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, KD) yrkande 4.

Reservation 7 (M, C, KD)

7. Ansvarsfördelning mellan kulturskolan och den obligatoriska skolan

Riksdagen avslår motion

2017/18:4080 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 4.

Reservation 8 (SD)

Stockholm den 15 maj 2018

På kulturutskottets vägnar

Olof Lavesson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Olof Lavesson (M), Gunilla Carlsson (S), Peter Johnsson (S), Agneta Gille (S), Aron Emilsson (SD), Saila Quicklund (M), Anna Wallentheim (S), Per Lodenius (C), Niclas Malmberg (MP), Isabella Hökmark (M), Azadeh Rojhan Gustafsson (S), Angelika Bengtsson (SD), Christina Örnebjär (L), Vasiliki Tsouplaki (V), Roland Utbult (KD), Mattias Vepsä (S) och Eva Lohman (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet proposition 2017/18:164 En kommunal kulturskola för framtiden – en strategi för de statliga insatserna, tillsammans med tre motioner som väckts med anledning av propositionen. En förteckning över behandlade förslag finns i bilagan.

Synpunkter och förslag med anledning av propositionen har inkommit från Västra Götalandsregionen, kulturnämnden.

Bakgrund

I april 2015 beslutade regeringen att tillsätta en statlig utredning med uppdrag att ta fram en nationell strategi för den kommunala musik- och kulturskolan. Utredningen antog namnet Kulturskoleutredningen. Utredningen lämnade sitt slutbetänkande En inkluderande kulturskola på egen grund (SOU 2016:69) i oktober 2016. Betänkandet har remissbehandlats.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen att det övergripande målet för de statliga insatserna till stöd för den kommunala kulturskolan ska vara att främja kulturskolans möjligheter att erbjuda barn och unga undervisning av hög kvalitet i kulturella och konstnärliga uttryckssätt, liksom möjligheterna till såväl fördjupning som bredd i undervisningen med utgångspunkt i vars och ens särskilda förutsättningar. För att nå det övergripande målet bör enligt regeringen statens insatser för den kommunala kulturskolan bidra till

- att tillgänglighet och jämlikhet främjas
- ett brett och angeläget utbud av kulturella och konstnärliga uttryck
- hög kvalitet i såväl den breda som den fördjupade undervisningen
- god kompetensförsörjning.

Regeringens utgångspunkt är att kulturskolan bör vara en kommunal angelägenhet. Syftet med de statliga insatserna bör enligt regeringen vara att stödja den kommunala kulturskolan när det gäller utveckling och förnyelse. För att nå det nationella målet bedömer dock regeringen att det behövs en struktur för statens insatser till stöd för den kommunala kulturskolan. En sådan struktur består av stöd till nationell samordning, bidrag för utveckling och stöd till förbättrad kompetensförsörjning.

Utskottets överväganden

Bakgrund

Kulturskolan är en kommunal angelägenhet och regleras som en del av de kommunala befogenheterna i kommunallagen (2017:725). Kulturskolorna drivs av kommunerna själva, i samarbete med andra kommuner eller läggs ut på andra aktörer, såsom studieförbund eller andra utbildningsarrangörer. Kommunerna har rätt att ta ut en avgift för verksamheten och besluta om hur den ska organiseras. De kommunala kulturskolorna finansieras i huvudsak inom ramen för den kommunala budgeten som beslutas av kommunfullmäktige. Kommunerna har också möjlighet att ta ut avgifter för de tjänster de tillhandahåller förutsatt att avgiften inte överstiger kostnaden för att tillhandahålla tjänsten. Intäkterna för kulturskolan kommer från terminsavgifter och instrumenthyror samt från uppdrag som kulturskolans personal utför i kommunens förskolor och skolor. Genomsnittsavgiften i de kommuner som tar ut en avgift uppgick 2016 till ca 650 kronor per termin. 16 kommuner tar inte ut någon avgift alls, något som blivit vanligare under de senaste åren. Kulturskolan står i genomsnitt för ca 20 procent av kommunernas kulturutgifter. Huvuddelen av utgifterna går till personalkostnader och resten till lokaler och administration. Ett statligt bidrag om 100 miljoner kronor årligen fördelas sedan 2016 av Statens kulturråd enligt förordningen (2015:998) om statsbidrag till kommuner som bedriver musik- och kulturskoleverksamhet till den kommunala kulturskolan.

Ett nationellt kulturskolecentrum

Riksdagen har i samband med budgetpropositionen för 2018 beslutat att tillföra Statens kulturråd 10 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2018 för inrättandet av ett nationellt kulturskolecentrum inom Statens kulturråd (prop. 2017/18:1 utg.omr. 17, bet. 2017/18:KrU1, rskr. 2017/18:91). Regeringen gav i regleringsbrevet för 2018 Statens kulturråd i uppdrag att förbereda inrättandet av ett särskilt centrum för kulturskolefrågor. I uppdraget ingick att föreslå former för hur centrumet ska organiseras och följas upp. Centrumet skulle ingå som en del av myndigheten Statens kulturråd och bl.a. ha i uppdrag att stödja den kommunala kulturskolan. Enligt uppdraget ingick det också att fördela statliga bidrag, ansvara för statistik, följa och sprida forskning samt identifiera utbildnings- och utvecklingsbehov. Även samverkan och inhämtande av kunskap och erfarenheter från Statens skolverk ingick i uppdraget. Uppdraget och förslag till budget redovisades i en rapport till Kulturdepartementet den 4 maj 2018¹.

¹ Kulturskolecentrum, KUR 2018/3416 GD 2018:83.

Kompetensförsörjning

Regeringen konstaterar i propositionen att pensionsavgångar, strävan efter ett breddat utbud av kulturuttryck och ett arbete för ökad tillgänglighet innebär att frågan om kompetensförsörjning inom kulturskolan är central och angelägen. Eftersom insatserna enligt regeringen brådskar för att staten ska kunna möta kommunernas behov av att anställa lärare och pedagoger med relevant kompetens genomför regeringen en satsning på ett kulturskolekliv. Detta är en permanent satsning för att förbättra förutsättningarna för kulturskolans kompetensförsörjning. För satsningen tillförs 25 miljoner kronor för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 16, bet. 2017/18:UbU1, rskr. 2017/18:125). I budgetpropositionen för 2018 beräknas årligen 40 miljoner kronor för satsningen fr.o.m. 2019. Satsningen innebär bl.a. bättre information om befintliga utbildningsvägar, fler utbildningsplatser, fortbildningsinsatser och utvecklingsmedel till vissa lärosäten för att ta fram utbildningar med relevans för kulturskolan. Regeringen bedömer att resultatet av denna satsning ger den flexibilitet som både kulturskolan och de som arbetar i den efterfrågar och behöver. Som ett led i arbetet med det s.k. kulturskoleklivet gav Utbildningsdepartementet i november 2017 de lärosäten som har ämnesområden med relevans för kulturskolan och som har lärarutbildning möjlighet att senast den 15 januari 2018 lämna in en intresseanmälan för deltagande i satsningen utifrån ämnesområden och utbildningar inom ramen för nuvarande examenstillstånd med relevans för kulturskolan. Kriterierna för urvalet till medverkan i satsningen var att lärosätena tillsammans skulle ge en geografisk spridning över landet och en bredd i ämnesområden med relevans för kulturskolan.

Regeringen beslutade den 29 mars 2018 att ge följande lärosäten särskilda medel för att utveckla och ge utbildning av relevans för kulturskolan:

- Lunds universitet (4,5 miljoner kronor)
- Göteborgs universitet (4,5 miljoner kronor)
- Umeå universitet (4,5 miljoner kronor)
- Stockholms universitet (1,8 miljoner kronor)
- Stockholms konstnärliga högskola (1,8 miljoner kronor)
- Stockholms Musikpedagogiska Institut (1,8 miljoner kronor).

Den 1 februari 2018 beslutade regeringen om ett uppdrag till Universitets- och högskolerådet och Statens kulturråd att tillsammans kartlägga behovet av och informera om högskoleutbildning med relevans för den kommunala kulturskolan. Kartläggningen ska delredovisas senast den 28 december 2018 och slutredovisas senast den 30 december 2020.

Propositionen

Nationellt mål för statliga insatser till stöd för den kommunala kulturskolan

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om nationellt mål för de statliga insatserna till stöd för den kommunala musikskolan och avslår motionsyrkanden som inte står bakom regeringens förslag.

Jämför reservation 1 (M, SD, C, KD) och 2 (M, C, KD) samt särskilt yttrande 1 (M, C, KD) och 2 (SD).

Propositionen

Regeringen föreslår att det övergripande målet för de statliga insatserna till stöd för den kommunala kulturskolan ska vara att främja kulturskolans möjligheter att erbjuda barn och unga undervisning av hög kvalitet i kulturella och konstnärliga uttryckssätt, liksom möjligheterna till såväl fördjupning som bredd i undervisningen med utgångspunkt i vars och ens särskilda förutsättningar.

Regeringen gör bedömningen att för att nå det övergripande målet bör statens insatser för den kommunala kulturskolan bidra till

- att tillgänglighet och jämlikhet främjas
- ett brett och angeläget utbud av kulturella och konstnärliga uttryck
- hög kvalitet såväl i den breda som i den fördjupade undervisningen
- god kompetensförsörjning.

Motionerna

Olof Lavesson m.fl. (M, C, KD) föreslår i motion 2017/18:4120 att riksdagen ska avslå regeringens förslag till övergripande mål för de kommunala kulturskolorna. Motionärerna påtalar att regeringens förslag att införa statliga mål riskerar att långsiktigt öka den statliga styrningen av kulturskolornas verksamhet. Ett statligt mål är enligt motionärerna alltid per definition styrande. Förslaget flyttar enligt motionärerna makten över kulturskolornas verksamhet från kommunerna till Stockholm (yrkande 1).

I samma motion yrkande 2 anser motionärerna att kulturskolorna ska fortsätta att vara en frivillig kommunal verksamhet. De svenska kommunerna är olika och har valt olika lösningar för sina kulturskolor. Oliketerna är enligt motionärerna i grunden en rikedom och inte ett problem. Motionärerna anser att dagens modell, där kommunala kulturskolor är kommunernas frivilliga ansvar, ograverat ska finnas kvar.

Även Aron Emilsson m.fl. (SD) föreslår i motion 2017/18:4080 att riksdagen ska avslå regeringens förslag till nationella mål för statliga insatser. Motionärerna konstaterar att regeringens förslag till nationella mål för musik- och kulturskolan ska ta avstamp i de nationella kulturpolitiska målen. Eftersom Sverigedemokraterna inte står bakom de nationella kulturpolitiska målen kan motionärerna inte heller stå bakom de nu föreslagna målen för musik- och kulturskolan (yrkande 1).

Bakgrund

I propositionen anges bl.a. följande.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Regeringen anser att det behövs ett nationellt mål för den kommunala kulturskolan för att tydliggöra de stora värden som finns i kulturskolan vilka staten genom sina insatser kan bidra till att bevara och utveckla. Regeringen menar även att ett nationellt mål understryker kulturskolans förankring i såväl kulturpolitiken som utbildningspolitiken.

Regeringen påtalar att avsikten inte är att styra den kommunala kulturskolan vad gäller t.ex. organisation, kursutbud och pedagogiska metoder. Sådana frågor bör enligt regeringen lämnas till kommunerna att avgöra. Regeringen anser i stället att ett nationellt mål för kulturskolan ska ta sikte på de statliga insatserna till stöd för den kommunala kulturskolan. De ska, anser regeringen, ta sin utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska mål som beslutades av riksdagen i december 2009 (prop. 2009/10:3, bet. 2009/10:KrU5, rskr. 2009/10:145)². Regeringen anser att kommunerna även fortsatt bör ha samma frihet att utforma verksamheten vid sina kulturskolor. De åtgärder som staten genomför ska stimulera kommunerna att ta steg för utveckling och bistå kommunerna i utmaningen att bygga framtiden i systemet.

Bidra till att tillgänglighet och jämlikhet främjas

Regeringen anser att det är viktigt att den kommunala kulturskolan i hela landet upplevs som relevant och lyckas intressera barn och unga samtidigt som den kan erbjuda och uppmuntra till nya erfarenheter. För att kulturskolan ska behålla sin legitimitet behöver verksamheten enligt regeringen breddas och barn och unga rekryteras från fler samhällsgrupper. Tillgängligheten till och

² De kulturpolitiska målen är att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig frihet ska präglade samhällets utveckling. För att uppnå målen ska kulturpolitiken

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

kännedomen om verksamheten måste också enligt regeringen öka. Verksamheten måste ha ett tydligt jämställdhetsperspektiv och verka för lika rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Det är enligt regeringen viktigt att uppmärksamma de barn och unga som lever med förhöjd risk för ekonomisk utsatthet och vidta åtgärder för att göra kulturskolan tillgänglig för barn och unga, oavsett ekonomiska resurser. Regeringen anser att varje kommun behöver utgå från sin specifika situation vid utformandet av insatser för att göra den kommunala kulturskolan mer jämlik och tillgänglig. Detta ställer enligt regeringen stora krav, inte minst på verksamhetens utbud, geografiska placering och fysiska tillgänglighet och på personalens utbildning.

Bidra till ett brett och angeläget utbud av kulturella och konstnärliga uttryck

Betydelsen av bredd i undervisningen bör enligt regeringen vägas mot de lokala förutsättningarna i varje kommun. Regeringen framhåller att kommuner också kan erbjuda ett bredare utbud av konstnärliga uttryck genom samarbeten över kommungränserna. En viktig utmaning för den kommunala kulturskolan är att behålla barn och unga i en verksamhet som upplevs som relevant och rolig. Det innebär att de måste ges möjlighet att fördjupa sig i ett ämne eller ett musikinstrument och då erbjudas undervisning på rätt nivå. Det innebär också att de måste ges möjlighet att byta inriktning på undervisningen oavsett ålder och kunskapsnivå.

Bidra till hög kvalitet i såväl den breda som den fördjupade undervisningen

Statliga insatser till stöd för den kommunala kulturskolans möjlighet att erbjuda barn och unga undervisning av hög kvalitet med möjlighet till såväl bredd som fördjupning är enligt regeringen viktiga för att verksamheten ska kunna bibehålla sin breda rekryteringsbas och legitimitet. Regeringen anser inte att den kommunala kulturskolans främsta syfte är att utbilda framtida professionella konstnärer, dansare eller musiker. Verksamheten i kulturskolan har enligt regeringen ett stort värde, oavsett om den ger en elev möjlighet att under en termin uttrycka sig i bild och lära sig grunderna i pianospel eller om den skapar ett livslångt intresse som kanske också är grunden till ett yrke inom ramen för en viss kulturyttring. Regeringen anser att kulturskolans främsta utgångspunkt bör vara barnets och ungdomens behov av och rätt att ta del av kultur och uttrycka sig genom kulturen. Regeringen menar vidare att lärarnas och pedagogernas kompetens har mycket stor betydelse för undervisningens kvalitet.

Bidra till god kompetensförsörjning

Regeringen anser att pensionsavgångar, strävan efter ett breddat utbud av kulturuttryck och arbetet för ökad tillgänglighet innebär att frågan om kompetensförsörjning inom kulturskolan är central och angelägen.

Det finns enligt regeringen en rad olika yrkeskategorier som kan vara aktuella för anställning i kulturskolan och som har kompetens som är relevant för kulturskolan. Det handlar dels om lärare i estetiska ämnen och verksamma konstnärer som är konstnärligt utbildade, dels om personer som har lång praktisk erfarenhet av ett visst kulturuttryck men som saknar pedagogisk kompetens. Ytterligare en viktig målgrupp är enligt regeringen personer som redan arbetar i kulturskolan och som behöver kompetensutveckling. Det krävs, konstaterar regeringen, ett relevant utbud av utbildning och vidareutbildning, information om vilka högskoleutbildningar som kan vara relevanta för ett arbete i kulturskolan och kunskap om vilka behov av rekrytering kulturskolan har på kort och lång sikt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar i likhet med regeringen att den kommunala kulturskolan sedan lång tid tillbaka är en integrerad del av svenskt kulturliv och utbildningsväsen. Dess betydelse för barn och unga, liksom för samhället som helhet, gör att utskottet delar regeringens uppfattning att kulturskolan är av nationellt intresse, trots att den är en kommunal angelägenhet.

Motionärerna påtalar en oro över att införande av statliga mål för kulturskolan riskerar att långsiktigt öka den statliga styrningen av kulturskolornas verksamhet. Regeringen anger i propositionen att avsikten inte är att styra den kommunala kulturskolan vad gäller t.ex. organisation, kursutbud och pedagogiska metoder. Sådana frågor bör enligt regeringen lämnas till kommunerna att avgöra. Regeringen anger att målen i stället bör ta sikte på vad verksamheten bör uppnå. Utskottet delar regeringens uppfattning, och anser att det är rimligt att staten, som sedan 2016 lämnar ett bidrag på 100 miljoner kronor årligen, anger mål för vad man vill uppnå med sin bidragsgivning till kulturskolan. Med ett mål tydliggörs också enligt utskottet de stora värden som finns i kulturskolan och som staten vill bidra till att bevara och utveckla. I likhet med regeringen anser utskottet att målen för kulturskolan ska ta sin utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen som beslutades av riksdagen i december 2009.

När det gäller motionsyrkandet om vikten av att kulturskolorna ska fortsätta att vara en frivillig kommunal verksamhet där kommunala olikheter lyfts fram som något positivt vill utskottet peka på vad regeringen anger i propositionen.

Regeringen bedömer att det är viktigt att kulturskolan förblir kommunal och frivillig. Kulturskolan har till stor del vuxit fram ur den lokala samhällsstrukturen och utvecklats i samklang med lokala förutsättningar och variationer. Den lokala förankringen och frivilligheten är viktiga komponenter för verksamhetens framgång.

Utskottet delar motionärernas synpunkt och anser att den ligger i linje med regeringens uppfattning.

Sammantaget anser utskottet att riksdagen bör godkänna vad regeringen föreslår om nationellt mål för statliga insatser till stöd för den kommunala kulturskolan. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2017/18:4120 (M, C, KD) yrkandena 1 och 2 samt 2017/18:4080 (SD) yrkande 1.

En sammanhållen struktur för statens insatser för den kommunala kulturskolan

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om ett statligt ansvar för utbildning av ledare för kulturskolan med hänvisning till en pågående kartläggning.

Jämför reservation 3 (V).

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att för att uppnå det nationella målet för statens insatser till stöd för den kommunala kulturskolan behövs en struktur. En sådan struktur bör bestå av

- stöd till nationell samordning
- bidrag för utveckling
- stöd till förbättrad kompetensförsörjning.

Stöd till nationell samordning

Nationellt stöd är enligt regeringen viktigt för att kulturskolornas huvudmän, dvs. kommunerna, i högre utsträckning än i dag ska kunna samverka och hitta gemensamma vägar att möta kulturskolans olika utmaningar. Nationell samordning bidrar också till viktig kunskapsuppbyggnad på området samt att angelägen forskning kan spridas. Den bidrar även enligt regeringen till ökade möjligheter till både bredd och fördjupning i kulturskolans undervisning. Inte minst när det gäller fördjupad utbildning inom något konstnärligt uttrycksätt ökar nationell samordning möjligheterna till höjd kvalitet i undervisningen.

Bidrag för utveckling

Ett statligt bidrag för utveckling ger den kommunala kulturskolan möjlighet att pröva nya vägar för att exempelvis nå de barn och unga som ännu inte sökt sig till kulturskolan eller att pröva nya sätt att behålla de ungdomar som ofta lämnar kulturskolans verksamhet i högstadietiden. Ett statligt bidrag gör det också möjligt att utveckla undervisningen och synliggör möjligheter till samverkan om insatser för de barn som är särskilt intresserade av ett

kulturuttryck och vill fördjupa sina kunskaper. Det bidrar också till förbättrad tillgång till kulturskoleverksamhet i hela landet.

Stöd till förbättrad kompetensförsörjning

En stor utmaning för den kommunala kulturskolan är att anställa lärare och pedagoger med adekvat utbildning som både är kvalificerade att undervisa i kulturskolan och har tillräckligt djupa kunskaper i de konstnärliga uttryck som kulturskolan vill erbjuda kommunens barn och unga. Personal med kompetens att undervisa barn och unga med särskilda behov eller funktionsnedsättning är också nödvändigt för att kulturskolan ska kunna välkomna alla barn och unga till verksamheten. Statligt stöd till förbättrad kompetensförsörjning i kulturskolan bidrar till att kulturskolan kan erbjuda barn och unga undervisning av hög kvalitet i olika uttryckssätt oavsett förutsättningar.

Motionen

Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) anser i motion 2017/18:4081 att regeringen bör utreda hur ett statligt ansvar för utbildningen av ledare för kulturskolan kan utformas. Motionärerna påtalar att kostnaden för en utbildning motsvarande rektorsutbildning kan vara betungande för mindre kommuner och bidra till att frågan inte prioriteras högt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att det behövs en struktur för samordning, utveckling och kompetensförsörjning för att uppnå det nationella målet för statens insatser till stöd för den kommunala kulturskolan.

Motionärerna efterfrågar ett statligt ansvar för utbildning av ledare för kulturskolan. Som framgår ovan genomför regeringen en permanent satsning på ett kulturskolekliv. Satsningen har tillförts 25 miljoner kronor för 2018 (utg.omr. 16). Satsningen innebär bl.a. bättre information om befintliga utbildningsvägar, fler utbildningsplatser, fortbildningsinsatser och utvecklingsmedel till vissa lärosäten för att ta fram utbildningar med relevans för kulturskolan. Den 1 februari 2018 beslutade regeringen om ett gemensamt uppdrag till Universitets- och högskolerådet och Statens kulturråd att tillsammans kartlägga behovet av och informera om högskoleutbildning med relevans för den kommunala kulturskolan. Kartläggningen ska delredovisas senast den 28 december 2018 och slutredovisas senast den 30 december 2020.

Utskottet anser att denna kartläggning inte bör föregripas och avstyrker därmed motion 2017/18:4081 (V).

Bidrag och utveckling

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en utredning om statligt stöd till kulturskolan med bl.a. öronmärkning av bidrag.

Jämför reservation 4 (SD).

Propositionen

Regeringens bedömning är att ett statligt bidrag för utveckling av den kommunala kulturskolan bör inrättas.

Stöd för utveckling av den kommunala kulturskolan

Ett statligt bidrag om 100 miljoner kronor fördelas sedan 2016 årligen av Statens kulturråd enligt förordningen (2015:998) om statsbidrag till kommuner som bedriver musik- och kulturskoleverksamhet till den kommunala kulturskolan. Bidraget har sökts av de flesta kommuner som i dag har kulturskola och har använts till att bredda utbudet och nå nya grupper. Nya medel har inneburit möjligheter att prova nya inriktningar och arbetsmetoder i enlighet med bidragets syfte att göra kulturskolan mer jämlik och förbättra möjligheterna för barn och unga att delta i verksamheten. Förordningen tar fasta på kulturskolans möjligheter att öka kvaliteten utan att höja avgiften.

Regeringen anser att ett statligt bidrag behöver möta en bredd av utvecklingsbehov hos den kommunala kulturskolan, och bedömer därför att fler kriterier behöver vägas in vid fördelningen av det statliga bidraget än vad som görs enligt den nu gällande förordningen. Regeringen anser vidare att många av de behov av utveckling som kulturskolan har kan tillgodoses inom ramen för ett utvecklingsbidrag. Regeringen anser att *ett* statligt bidrag är att föredra framför flera.

Regeringen avser att fatta beslut om en ny förordning för fördelning av statsbidrag till kommuner som erbjuder kulturskola. Bidraget beräknas även fortsättningsvis uppgå till 100 miljoner kronor årligen. Det kommer liksom i dag att kunna sökas av kommuner som erbjuder kulturskola och ha det föreslagna målet för de statliga insatserna för den kommunala kulturskolan som sin utgångspunkt, dvs. att de statliga insatserna ska främja den kommunala kulturskolans möjligheter att erbjuda barn och unga undervisning av hög kvalitet i kulturella och konstnärliga uttrycksätt, liksom möjligheterna till såväl fördjupning som bredd i undervisningen med utgångspunkt i vars och ens särskilda förutsättningar. Bidraget ska enligt regeringen t.ex. kunna användas till att bredda kulturskolans utbud och till särskilda insatser för att nå nya målgrupper, insatser för barn och unga med funktionsnedsättning, särskilda insatser för barn med socioekonomiskt svag bakgrund, utbildning för särskilt intresserade elever samt satsningar på glesbygd. Som förordningen är formulerad i dag finns det delvis en koppling till avgiftens storlek. I de fall en

kulturskola har en hög avgift till följd av kvalitetshöjande åtgärder och ser ett behov av att sänka den bör det enligt regeringen även fortsättningsvis inom ramen för den nya förordningen finnas möjlighet att ansöka om medel för detta.

Bidrag bör utgå från aktuell kunskap på området

Bidraget till den kommunala kulturskolan fördelas som framgår ovan i dag av Statens kulturråd. Detta ansvar bör enligt regeringen även fortsättningsvis finnas kvar vid myndigheten som ett uppdrag inom ramen för ett nationellt kulturskolecentrum. Det nationella kulturskolecentrumet kommer över åren att ha möjlighet att bygga upp kunskap och statistik på området som kan ligga till grund för bedömningar av hur bidraget kan användas så ändamålsenligt som möjligt. Utifrån det nationella målet för de statliga insatserna till stöd för den kommunala kulturskolan och inom ramen för den nya förordning som regeringen avser att besluta om kan fördelningen av bidraget vara inriktad på olika insatser som kan variera över tid.

Stöd till både bredd och fördjupning

Regeringen anser att statens insatser bör bidra till att den kommunala kulturskolan kan erbjuda barn och unga, oavsett bakgrund och färdigheter, en verksamhet och utbildning av hög kvalitet där barns och ungas behov står i centrum. Det finns dock enligt regeringen ingen motsättning i att kulturskolan erbjuder såväl bred undervisning som undervisning anpassad för att särskilt intresserade barn och unga ska kunna fördjupa sig och utvecklas inom sitt ämnesområde eller instrument. Det statliga utvecklingsbidraget bör därför kunna användas för bidrag även till sådan verksamhet.

Motionen

Aron Emilsson m.fl. (SD) anser i motion 2017/18:4080 att en utredning bör tillsättas för att se över vilka statliga stöd som långsiktigt behövs till den kommunala musik- och kulturskolan och hur den bidragsfördelningen ska se ut och administreras. Motionärerna anser att det statliga stödet inte i första hand bör gå till att sänka avgifter. Stödet bör enligt motionärerna öronmärkas och riktas mot att komma till rätta med eftersatta områden genom punktinsatser. Dessutom bör det möjligen etableras ett basutbud i de kommuner som helt saknar kultur- och musikskola (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att ett statligt bidrag för utveckling av den kommunala kulturskolan bör inrättas och att fler kriterier än i dag bör vägas in vid fördelningen av det statliga bidraget. Regeringen anger att bidragen t.ex. skulle kunna användas till särskilda insatser för barn och unga

med funktionsnedsättning, med socioekonomiskt svag bakgrund och satsningar på glesbygd – några områden som torde innefattas i motionärernas önskan om bidrag till eftersatta områden.

Utskottet delar inte motionärernas uppfattning att en utredning bör tillsättas för att se över vilka statliga stöd som långsiktigt behövs. Utskottet avstyrker därmed motion 2017/18:4080 (SD) yrkande 3.

Övriga frågor

Nationellt kulturskolecentrum och Kulturskolerådet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om bl.a. nationellt Kulturskolecentrums uppdrag och placering.

Jämför reservation 5 (M, C, KD) och 6 (SD).

Motionerna

Olof Lavesson m.fl. (M, C, KD) anser i motion 2017/18:4120 att riksdagen bör överväga alternativ placering av ett kulturskolecentrum. Motionärerna står bakom idén om ett nationellt kulturskolecentrum med uppdrag att sprida forskning och stötta kommunerna i deras utbildnings- och utvecklingsbehov. Motionärerna anser dock att Statens kulturråd inte med säkerhet är den optimala placeringen. Kulturskolerådet, som är en politiskt obunden samverkansorganisation på kommunal nivå, skulle enligt motionärerna kunna övervägas som alternativ placering eftersom kulturskolecentrum ska hjälpa och stödja kommunerna i deras arbete för att erbjuda undervisning med utgångspunkt i lokal förankring, något som Kulturskolerådet redan i dag delvis gör enligt motionärerna (yrkande 3).

Aron Emilsson m.fl. (SD) anser i motion 2017/18:4080 yrkande 2 att det nationella kulturskolecentrum som Statens kulturråd fått regeringens uppdrag att inrätta endast bör fördela de statliga bidragen till musik- och kulturskolan. Samordning av och stöd till musik- och kulturskolor i utveckling, statistik och forskning bör i stället enligt motionärerna branschorganisationen Kulturskolerådet ansvara för.

Bakgrund

Riksdagen har, som framgår ovan, i samband med budgetpropositionen för 2018 beslutat att tillföra Statens kulturråd 10 miljoner kronor för inrättandet av ett nationellt kulturskolecentrum i Statens kulturråd (prop. 2017/18:1 utg.omr. 17, bet. 2017/18:KrU1, rskr. 2017/18:91). Regeringen gav i

regleringsbrevet för 2018 Statens kulturråd i uppdrag att förbereda inrättandet av ett särskilt centrum för kulturskolefrågor. I uppdraget ingick att föreslå former för hur centrumet ska organiseras och följas upp. Centrumet skulle ingå som en del av myndigheten Statens kulturråd och bl.a. ha i uppdrag att stödja den kommunala kulturskolan. Enligt uppdraget ingick det också att fördela statliga bidrag, ansvara för statistik, följa och sprida forskning samt identifiera utbildnings- och utvecklingsbehov. Även samverkan och inhämtande av kunskap och erfarenheter från Statens skolverk ingick i uppdraget. Uppdraget och förslag till budget redovisades i en rapport³ till Kulturdepartementet den 4 maj 2018.

I rapporten anges bl.a. följande:

Kulturrådet har ett omfattande uppdrag att stödja konstens och kulturens utveckling genom bidragsgivning och andra främjande åtgärder. Myndigheten har därför goda kunskaper om utvecklingen inom olika konstområden och om tillgången till kultur i olika delar av landet och för olika målgrupper. Möjligheten till interna samarbeten och gemensamt lärande på myndigheten skapar goda förutsättningar för det nya kulturskolecentret.

— — —
Kulturskolerådet är en viktig samverkanspart. Den ideella föreningen med kommuner som medlemmar har verkat sedan 1996 och har stor kunskap om de olika kulturskolornas verksamhet och behov. Kulturrådet har kontinuerlig kontakt med Kulturskolerådets kansli och ett samarbete har inletts. Därtill har Kulturskolerådet en styrelse bestående i första hand av kulturskolerektorer från olika delar av landet. Styrelsen kommer att vara en diskussionspart vad det gäller utformning av exempelvis stödmaterial och statistik. Kulturrådets samverkan med Kulturskolerådet kommer att formaliseras under 2018.

På Kulturskolerådets webbplats anges följande:

Kulturskolerådet (tidigare Sveriges Musik- och Kulturskoleråd) är en ideell, partipolitiskt och fackligt obunden förening där kommuner samverkar för en tillgänglig och högkvalitativ kulturskoleverksamhet.

Vision

Alla barn och unga har likvärdiga möjligheter att utvecklas genom kulturutövande i verksamhet av hög kvalitet och tillgänglighet

Prioriterade områden 2015 till 2018

- Barns rätt till kulturutövande
- Kompetensförsörjning (grundutbildning av pedagoger/lärare och chefer samt kompetensutveckling)
- Nationell samordning av statistik, kunskap och kvalitetsutveckling
- Forskningsbaserad verksamhetsutveckling.

³ Kulturskolecentrum, KUR 2018/3416 GD 2018:83.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att ett nationellt kulturskolecentrum bör inrättas i Statens kulturråd. Rapporten som nämns ovan och som Statens kulturråd lämnat in, där bl.a. Kulturskolerådet lyfts fram som en viktig samverkanspart till Statens kulturråd, stärker enligt utskottet denna uppfattning. Med hänvisning till detta avstyrker utskottet motionerna 2017/18:4120 (M, C, KD) yrkande 3 och 2017/18:4080 (SD) yrkande 2.

Samarbete med övriga aktörer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en utredning om ett fördjupat samarbete mellan de kommunala kulturskolorna och övriga aktörer, med hänvisning till att det är upp till de kommunala kulturskolorna att avgöra hur samarbetet ska se ut.

Jämför reservation 7 (M, C, KD).

Motionen

Olof Lavesson m.fl. (M, C, KD) anser i motion 2017/18:4120 att frågan om ett fördjupat samarbete mellan de kommunala kulturskolorna och övriga aktörer bör utredas. Motionärerna ser positivt på att regeringen lyfter fram samverkan mellan kulturskolan och andra aktörer, men anser att regeringen bör vara tydligare med vad den avser. Motionärerna anser att kommunala kulturskolor, utöver kommunalt samarbete, också bör samverka med olika projekt inom ramen för exempelvis Skapande skola och El Sistema, samt med civilsamhällets alla aktörer, bl.a. trossamfund och folkbildningen samt med privata företag (yrkande 4).

Utskottets ställningstagande

Regeringen anger i propositionen att samverkan med olika relevanta aktörer givetvis är centralt för ett nationellt kulturskolecentrum. När det gäller den kommunala kulturskolan finns det i dag olika former av samverkan mellan den kommunala kulturskolan och andra kulturinstitutioner, det fria kulturlivet, studieförbund och föreningslivet. Hur denna samverkan bör se ut är enligt utskottet upp till den kommunala kulturskolan att avgöra. Utskottet anser därför inte att en utredning, som motionärerna föreslår, bör tillsättas. Motion 2017/18:4120 (M, C, KD) yrkande 4 avstyrks.

Ansvarsfördelning mellan kulturskolan och den obligatoriska skolan

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om visst fokus på vilka som bör delta i kulturskolans verksamhet, med hänvisning till att statliga medel till kulturskolan bör ge så många barn och ungdomar som möjligt tillgång till kulturutövning.

Jämför reservation 8 (SD).

Motionen

Aron Emilsson m.fl. (SD) anser i motion 2017/18:4080 att de barn och ungdomar som på sin fritid vill utveckla sina färdigheter ytterligare inom olika kulturella uttryckssätt bör göra det inom den kommunala musik- och kulturskolan. Fokus på musik- och kulturskolan bör enligt motionärerna vara undervisning och utveckling, framför en strävan att försöka involvera så många barn och ungdomar som möjligt för att öka sammanhållningen i samhället. Det sistnämnda är enligt motionärerna snarare en uppgift för den obligatoriska skolan (yrkande 4).

Utskottets ställningstagande

Regeringen gör bedömningen att kulturskolans verksamhet bör utgå från det demokratiska uppdraget om alla barns och ungas rätt till kultur, och understryker vikten av undervisning av hög kvalitet med möjlighet till såväl bredd som fördjupning. Utskottet delar denna syn och anser att de statliga medlen till kulturskolan bör bidra till att ge så många barn och ungdomar som möjligt tillgång till kulturutövning. Motion 2017/18:4080 (SD) yrkande 4 avstyrks därmed.

Reservationer

1. Nationellt mål, punkt 1 (M, SD, C, KD)

av Olof Lavesson (M), Aron Emilsson (SD), Saila Quicklund (M), Per Lodenius (C), Isabella Hökmark (M), Angelika Bengtsson (SD), Roland Utbult (KD) och Eva Lohman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:4080 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 1 och

2017/18:4120 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, KD) yrkande 1 och

avslår proposition 2017/18:164.

Ställningstagande

Vi anser att riksdagen ska avslå regeringens förslag om nationella mål för statliga insatser till stöd för den kommunala kulturskolan.

Vi utvecklar våra ståndpunkter i särskilda yttranden.

2. Statens insatser för att nå det nationella målet för den kommunala kulturskolan, punkt 2 (M, C, KD)

av Olof Lavesson (M), Saila Quicklund (M), Per Lodenius (C), Isabella Hökmark (M), Roland Utbult (KD) och Eva Lohman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:4120 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Den kommunala kulturskolan är en frivillig kommunal uppgift. Skolornas verksamheter ser olika ut över landet beroende på hur kommunerna ser ut när det gäller storlek, skattesats, geografiskt läge och lokala förutsättningar. Kulturskolans decentralisering anser vi är dess styrka. Staten bör stödja denna

mångfald men samtidigt understryka att detta är en verksamhet som kommunerna har det yttersta ansvaret för. Vi anser att olikheterna i grunden är en rikedom och inte ett problem. Vi anser att dagens modell, där kommunala kulturskolor är kommunernas frivilliga ansvar, ograverat ska finnas kvar.

3. En sammanhållen struktur för statens insatser för den kommunala kulturskolan, punkt 3 (V)

av Vasiliki Tsouplaki (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4081 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V).

Ställningstagande

Vänsterpartiet välkomnar regeringens förslag till strategi för de statliga insatserna för en kommunal kulturskola för framtiden och står bakom de förslag som lämnas i propositionen, men saknar frågan om statens ansvar för utbildningen av kulturskolechefer. Det är mycket viktigt såväl att de pedagoger som arbetar i verksamheten är utbildade och har kompetens inom sina verksamhetsområden som att de som leder hela verksamheten har eller ges möjlighet att tillägna sig erforderlig kompetens. För mindre kommuner kan exempelvis kostnaden för en utbildning motsvarande rektorsutbildning vara betungande och bidra till att frågan inte prioriteras högt. Jag anser därför att regeringen bör utreda vilken roll staten ska ha för att stärka förutsättningarna för utbildning av ledare inom kulturskolan samt hur ett sådant ansvar konkret kan utformas.

4. Bidrag och utveckling, punkt 4 (SD)

av Aron Emilsson (SD) och Angelika Bengtsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4080 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi anser att en utredning bör tillsättas för att se över vilka statliga bidrag som långsiktigt behövs för den kommunala musik- och kulturskolan och hur den bidragsfördelningen skulle kunna se ut och administreras. Det finns, anser vi, goda skäl för statliga stöd till den kommunala musik- och kulturskolan där de behövs som mest och gör störst nytta. Vi anser att regeringens generella bidrag om 100 miljoner kronor är lovvärt i sig och kan få positiva effekter. Ska det ges förutsättningar att få det måste det dock enligt oss preciseras och riktas rätt. Det bör t.ex. i första hand inte gå till att sänka avgifter. Avgifterna är inte ett generellt problem för tillgängligheten. Ett statligt bidrag bör, anser vi, öronmärkas och riktas mot att komma till rätta med eftersatta områden genom punktinsatser. Dessutom bör det möjligen etableras ett basutbud i de kommuner som helt saknar musik- och kulturskola. Vissa musik- och kulturskolor saknar helt ändamålsenliga lokaler, och andra har mycket bristfälliga lokaler. Ytterligare andra har svårigheter med instrumentköp och instrumentförråd, utveckling och arbetsmiljö. Det ter sig således för oss viktigare att rikta insatser mot behov enligt ovan än att bibehålla ett generellt stöd som av många betraktats som diffust.

5. Nationellt kulturskolecentrum och Kulturskolerådet, punkt 5 (M, C, KD)

av Olof Lavesson (M), Saila Quicklund (M), Per Lodenius (C), Isabella Hökmark (M), Roland Utbult (KD) och Eva Lohman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4120 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, KD) yrkande 3 och
avslår motion
2017/18:4080 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi anser att staten ska erbjuda stöd och forskning till kommunerna kring hur man breddar och fördjupar kulturskolornas verksamhet. Vi ställer oss också bakom idén om ett nationellt kulturskolecentrum med uppdrag att sprida

forskning och stötta kommunerna i deras utbildnings- och utvecklingsbehov. Det nationella kulturskolecentrumet har föreslagits förläggas under Statens kulturråd. Vi ser dock inte att detta med säkerhet är den optimala placeringen. Kulturskolerådet, som är en politiskt obunden samverkansorganisation på kommunal nivå, anser vi redan i dag gör delvis det som föreslås. Eftersom kulturskolecentrumet ska hjälpa och stödja kommunerna i deras arbete med att erbjuda undervisning med utgångspunkt i lokal förankring, anser vi att Kulturskolerådet bör övervägas som alternativ placering.

6. Nationellt kulturskolecentrum och Kulturskolerådet, punkt 5 (SD)

av Aron Emilsson (SD) och Angelika Bengtsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4080 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 2 och
avslår motion
2017/18:4120 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, KD) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi konstaterar att Statens kulturråd har fått regeringens uppdrag att inrätta ett nationellt kulturskolecentrum med syfte att samordna och stödja musik- och kulturskolor i utveckling, statistik och forskning, men också att fördela de statliga bidragen. Stöd för samverkan och informationsutbyte har, anser vi, goda intentioner och värden, men uppdragen är tveklöst av sådan karaktär att de borde kunna åläggas branschen snarare än en statlig myndighet, i synnerhet eftersom musik- och kulturskolorna inte är en statlig angelägenhet. Sverigedemokraterna föreslår därför att branschorganisationen Kulturskolerådet, som dessutom har en struktur för samverkan och nätverk, ges detta uppdrag med undantag för bidragsfördelningen.

7. Samarbete med övriga aktörer, punkt 6 (M, C, KD)

av Olof Lavesson (M), Saila Quicklund (M), Per Lodenius (C), Isabella Hökmark (M), Roland Utbult (KD) och Eva Lohman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:4120 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, KD) yrkande 4.

Ställningstagande

Vi ser positivt på att regeringen lyfter fram samverkan mellan kulturskolan och andra aktörer. I propositionen beskrivs detta primärt som samverkan mellan olika kommuners kommunala kulturskolor. I en mening nämns ”andra aktörer” som tänkbara för samarbete. Vi anser att det är oklart vad regeringen avser och anser att regeringen borde ha varit mycket tydligare i denna del. Ett samarbete får inte begränsas till endast samarbete mellan kommuner. De kommunala kulturskolorna bör självklart samverka med varandra, men också med olika projekt inom ramen för exempelvis Skapande skola och El Sistema. Det civila samhällets alla aktörer, där inte minst kyrkorna och samfundens stora musikutbud ingår, nämns inte i propositionen, inte heller folkbildningen och privata företag. Alla dessa tillsammans lägger en gemensam grund för arbetet för att nå alla barn och ungdomar med kultur.

8. Ansvarsfördelning mellan kulturskolan och den obligatoriska skolan, punkt 7 (SD)

av Aron Emilsson (SD) och Angelika Bengtsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:4080 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 4.

Ställningstagande

Regeringen poängterar kulturens och kulturutövandets positiva effekter på sammanhållning. I och med att kommunala musik- och kulturskolan arbetar inom just detta område slår regeringen fast att kommunala musik- och kulturskolans verksamhet är viktig i ett alltmer fragmenterat samhälle och att det är viktigt att fler barn tar del av verksamheten. Sverigedemokraterna är inte övertygade om att detta är ett effektivt sätt att förbättra samhällets sammanhållning i stort, eftersom inte alla deltar i musik- och kulturskolans verksamhet till skillnad från det obligatoriska skolväsendet. Vidare ser Sverigedemokraterna vårt samhälle som en helhet, dvs. vi ser hela Sverige som samhället. Då blir det svårt att öka samhällets sammanhållning genom institutioner som är en kommunal angelägenhet. Det är problematiskt, anser vi, att regeringen förefaller ha som målsättning att den kommunala musik- och kulturskolan ska anpassas så att den attraherar större grupper. Vi tror att denna utgångspunkt på sikt skulle kunna urholka musik- och kulturskolorna som utbildningsinstitutioner. Det är av yttersta vikt att verksamheten fortsatt fokuserar på att på genomgående hög nivå försöka bilda barn och unga att yttra sig genom olika kulturformer, och fortsatt har en förståelse för och förmedlar att bemästrande av kulturella uttrycksformer kräver hängivelse och hårt arbete. Därför tror vi att det kan vara mer fruktsamt att fokusera generella sammanhållningsinsatser, med ett fokus på gemenskap genom kulturyttringar snarare än bemästrande, till den obligatoriska skolan. Dessa insatser i den obligatoriska skolan skulle kunna öka, kanske inom ramen för Skapande skola. Barn och ungdomar som på sin fritid vill utveckla sina färdigheter ytterligare inom olika kulturella uttrycksätt bör göra det genom att söka sig till den kommunala musik- och kulturskolan. Fokus för musik- och kulturskolan bör således vara undervisning och utveckling, framför en strävan att försöka involvera så många ungdomar och barn som möjligt för att öka sammanhållningen i samhället.

Särskilda yttranden

1. Nationellt mål, punkt 1 (M, C, KD)

Olof Lavesson (M), Saila Quicklund (M), Per Lodenius (C), Isabella Hökmark (M), Roland Utbult (KD) och Eva Lohman (M) anför:

Vi har i en reservation föreslagit att riksdagen ska avslå regeringens förslag om nationella mål för statliga insatser till stöd för den kommunala kulturskolan. Skälen för detta utvecklar vi i detta särskilda yttrande.

Regeringen föreslår i propositionen inte något förstatligande av de kommunala kulturskolorna men väl ett statligt mål. Detta anser vi i grunden är motsägelsefullt och riskerar att långsiktigt öka den statliga styrningen av kulturskolornas verksamhet. Vi anser att ett statligt mål alltid per definition är styrande, och att regeringens förslag till mål flyttar makt över kulturskolornas verksamhet från kommunerna till Stockholm. Ett stort antal remissinstanser har uttryckt oro för ökad detaljstyrning av verksamheten. Vi delar denna oro, och det är därför vi yrkar avslag på det föreslagna övergripande målet.

2. Nationellt mål, punkt 1 (SD)

Aron Emilsson (SD) och Angelika Bengtsson (SD) anför:

Vi har i en reservation föreslagit att riksdagen ska avslå regeringens förslag om nationella mål för statliga insatser till stöd för den kommunala kulturskolan. Skälen för detta utvecklar vi i detta särskilda yttrande.

Sverigedemokraterna anser att det kan finnas ett visst värde i någon form av nationella riktlinjer och mål för att uppnå en högre likvärdighet och kvalitet också där verksamhet saknas eller har utvecklingspotential. Samtidigt kan vi konstatera att regeringens förslag till nationellt mål för musik- och kulturskolan tar sitt avstamp i de nationella kulturpolitiska målen. Då Sverigedemokraterna motionerat om nya nationella kulturpolitiska mål, där vi avslår de gamla, kan vi inte ställa oss bakom regeringens förslag till nationellt mål för statliga insatser till stöd för den kommunala musik- och kulturskolan. Det är i målformuleringarna också tydligt att regeringen vill styra mot mer av gruppundervisning. Vi noterar också att flera remissinstanser lämnar förslag till alternativa målformuleringar. Vidare anser vi att t.ex. perspektiv om tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning inte är tillräckliga.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:164 En kommunal kulturskola för framtiden – en strategi för de statliga insatserna:

Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om nationellt mål för statliga insatser till stöd för den kommunala kulturskolan (avsnitt 4).

Följdmotionerna

2017/18:4080 av Aron Emilsson m.fl. (SD):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till nationella mål för statliga insatser.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationellt center och samordning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda statens framtida stöd till den kommunala musik- och kulturskolan och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den kommunala musik- och kulturskolans respektive skolans ansvar för och ansvarsförhållande till kulturell bildning och förkovran och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:4081 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur ett statligt ansvar för utbildningen av ledare för kulturskolan kan utformas och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:4120 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, KD):

1. Riksdagen avslår förslaget till övergripande mål för de kommunala kulturskolorna.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kulturskolorna ska fortsätta att vara en frivillig kommunal verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en alternativ placering av ett kulturskolecentrum och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett fördjupat samarbete mellan de kommunala kulturskolorna och övriga aktörer och tillkännager detta för regeringen.